

א ז ר ח ו ת

לבתי ספר עצמאיים

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שתיים ורבע.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון	—	(23×1)	—	23 נקודות
פרק שני	—	(15×3)	—	45 נקודות
פרק שלישי	—	(10×2)	—	20 נקודות
פרק רביעי	—	(4×3)	—	<u>12 נקודות</u>
סה"כ	—			100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (23 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 1-2.

בשאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

1. קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיפים א-ג שאחריו.

חברי כנסת מסייעות שונות פעלו לחקיקת חוק, ולפיו לרופא חייב להיות ידע בסיסי בעברית. בהסבר להצעת החוק הם טענו כי רופא שאינו מסוגל לקרוא גיליון רפואי הכתוב בעברית או לכתוב סיכומי מחלה בעברית, יתקשה לתקשר עם החולים ועם הרופאים בצוות המטפל. המתנגדים להצעת חוק זו הם כמה רופאים שלמדו רפואה בחוץ לארץ ואינם יודעים עברית, אך רוצים לעבוד בישראל כרופאים. לטענתם, בחינה הבודקת שליטה בשפה העברית אינה קשורה למומחיותם במקצוע הרפואה.

א. ציין והסבר זכות שעלולה להיפגע, לדעת הרופאים מחוץ לארץ, אם תתקבל הצעת חוק זו. הדגם על פי הקטע. (8 נקודות)

ב. ציין והסבר באיזה סוג הצעת חוק (פרטית או ממשלתית) הקטע עוסק. הסבר את שלבי החקיקה של הצעת חוק זו (לפני הקריאה הראשונה). (10 נקודות)

ג. חקיקת משנה: הסבר מי מחוקק את חוקי המשנה, וציין נושא אחד שחקיקת משנה עוסקת בו. (5 נקודות)

2. קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיפים א-ג שאחריו.

בקיץ האחרון יצאו המוני אזרחים לרחובות הערים ובידיהם שלטים וכרזות מחאה נגד יוקר המחיה. המוחים דרשו מהממשלה להוזיל מחירים ולדאוג לדיור בר-השגה, כדי לצמצם את הפערים בין תושבי מדינת ישראל. טענת האזרחים הייתה שכדי לאפשר לכל אזרח למצות את יכולותיו וכישוריו יש לממש את ערכי הצדק החברתי. אחד ממנהיגי המחאה הביע רצון להמשיך את המחאה על ידי הקמת "תנועה חוץ פרלמנטרית" אשר תעסוק בבעיית הדיור, במחירי מוצרי הצריכה ובערכי הצדק החברתי.

א. ציין והסבר זכות דמוקרטית שמימשו האזרחים בהשתתפות במחאה. הדגם על פי הקטע. (8 נקודות)

ב. הסבר את סוג השוויון שבא לידי ביטוי בדרישות האזרחים, והדגם על פי הקטע. (10 נקודות)

ג. הסבר מהי "תנועה חוץ פרלמנטרית", ובמה היא שונה ממפלגה. הבא דוגמה ל"תנועה חוץ

פרלמנטרית" בישראל. (5 נקודות)

/המשך בעמוד 3/

פרק שני (45 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 3-6 (לכל שאלה – 15 נקודות).
בכל שאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

3. אופייה של מדינת ישראל

- א. הסבר מהי מדינת לאום, ומהי מדינה רב-לאומית. הסבר איזה סוג של מדינה היא מדינת ישראל. (6 נקודות)
- ב. הסבר מהו המעמד המשפטי של מגילת העצמאות, ומתי בית המשפט נעזר בה. (5 נקודות)
- ג. הסבר שני תחומים שבהם מדינת ישראל מאפשרת למיעוטים לממש את זכויותיהם הייחודיות. (4 נקודות)

4. מפלגות ובחירות במדינת ישראל

- א. הסבר ארבעה ממאפייני הבחירות לכנסת בישראל. (4 נקודות)
- ב. הסבר שני יתרונות של שיטת הבחירות הנהוגה במדינת ישראל, וציין חיסרון אחד של שיטה זו. (6 נקודות)
- ג. הסבר שלוש דרכים הנהוגות בישראל לבחירת המועמדים של מפלגה לקראת הבחירות לכנסת. (5 נקודות)

5. הרשות המבצעת – הממשלה

- א. ציין שלושה מתפקידי הממשלה, והסבר אחד מהם. (4 נקודות)
- ב. הסבר מהי אחריות משותפת של הממשלה. (5 נקודות)
- ג. ציין את שלושת הסוגים של משרדי הממשלה. לכל סוג שציינת, ציין משרד ממשלתי אחד, ופרט למה אחראי אותו משרד. (6 נקודות)

6. נשיא המדינה

- א. הסבר את תהליך הבחירה של נשיא המדינה. (6 נקודות)
- ב. הסבר שניים מהתפקידים הפורמליים של הנשיא, והסבר תפקיד אחד המחייב שיקול דעת של הנשיא. (4 נקודות)
- ג. הסבר את שני סוגי החסינות של נשיא המדינה. (5 נקודות)

פרק שלישי (20 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 7-9 (לכל שאלה – 10 נקודות).
בשאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

7. קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיפים א-ג שאחריו.
חוק בתי הדין הרבניים (נישואין וגירושין) תשי"ג, שהתקבל בהסכמה כללית, היה מימוש של אחד מארבעת סעיפי הסטטוס־קוו בנושאי דת ומדינה.
לאחרונה הועלתה בכנסת הצעת חוק ולפיה בני זוג יהודים המבקשים להינשא, יהיו רשאים להירשם לנישואין בכל רשות המוסמכת לרישום נישואין.
רבנים מתריעים כי הצעת חוק זו מנוגדת למקובל מדורי דורות ומנוגדת לנהוג במדינת ישראל מאז הוקמה – רישום הנישואין אצל הרבנים המקומיים. רבנים אלה מכירים את בני עירם ויש בידיהם דרכים לאמת את הפרטים שמסרו בני הזוג. כך הם יכולים למנוע מכשול של נישואי פסולי חיתון.

א. הסבר מהו "סטטוס־קוו" בנוגע לדת ומדינה, ומה הם ארבעת סעיפיו. (4 נקודות)

ב. ציין את החוק הנזכר בקטע, והסבר את סוג החקיקה הדתית שאליה החוק משתייך.

(4 נקודות)

ג. על פי הקטע, הסבר כיצד אפשר למנוע נישואים של פסולי חיתון. (2 נקודות)

8. קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיפים א-ג שאחריו.
- מדינת ישראל היא מדינה קולטת עלייה מתוקף חוק השבות. בשנת 1970, בעקבות עתירה לבג"ץ – "בג"ץ שליט" – הוכנס תיקון לחוק ועל פיו יהודי הוא מי שנולד לאם יהודייה או שהתגייר ואינו בן דת אחרת. על פי החקיקה, זכות השבות ניתנת גם לבני משפחה עד דרגת הנכדים ובני זוגם. גם לאחר קבלת התיקונים נותרו פרצות בחוק מנקודת מבט הלכתית.
- א. הסבר את מטרתו של חוק השבות. (2 נקודות)
- ב. הסבר מה הן שתי הפרצות בחוק השבות, שעליהן נכתב בקטע. (4 נקודות)
- ג. הסבר מהו בג"ץ שליט, וציין את התיקון לחוק השבות שהתקבל בעקבותיו. (4 נקודות)
9. לכנסת הוגשה הצעה לתיקון סעיף בחוק שירות הביטחון. על פי ההצעה, סיבות דתיות לא יפטרו בנות משירות צבאי.
- א. הסבר את תוכן הסעיף בחוק בנוגע לשירות בנות בצבא. (2 נקודות)
- ב. ציין שני קריטריונים נוספים שעל פיהם אזרח יכול לקבל פטור או דחייה מהחובה לשרת בצה"ל. (4 נקודות)
- ג. הסבר את העמדה של היהדות החרדית בנוגע לשירות בנות בצבא, וציין את פסיקתם של גדולי התורה בנדון. (4 נקודות)

פרק רביעי (12 נקודות)

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 10-14 (לכל שאלה – 4 נקודות).

10. הסבר מאפיין של דמוקרטיה ישירה.

11. ציין את הזכויות של חברי הכנסת.

12. מהי הפרדת רשויות במדינה דמוקרטית, ומה תפקידה?

13. מדוע גדולי התורה מתנגדים לדמוקרטיה ללא ערכים?

14. מהי ממשלת מעבר? ציין אחד מהמאפיינים של ממשלת מעבר.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך